

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Наукові студії у галузі економічної теорії переконливо доводять вагомість інститутів в економічному розвитку. Позичуючи певні відмінності, вчені відзначають доволі позитивний зв'язок між якістю інститутів та показниками економічного зростання [2].

Інституційна соціально-економічна політика Європейського Союзу має ключове значення у розвитку європейського економічного та політичного середовища, зокрема, є важливою для створення умов стабільного сталого розвитку суспільства, якості життя, умов праці, забезпечення економічної та інших свобод, економічного та політичного плюралізму, налагодження безперешкодного обміну трудовими ресурсами в суспільстві тощо. Вироблена інституціями ЄС (Європейська Комісія, Рада Європейського Союзу, Європейський парламент та ін.) й викладена у їх документах (рішеннях, резолюціях, директивах), соціально-економічна політика ЄС є визначальною у процесі формування й реалізації національних соціально-економічних політик країн-членів ЄС та країн, що претендують на членство у Європейському Союзі.

На формування соціально-економічної політики країн-членів Європейського Союзу істотний вплив мають також інституції ЄС, наднаціональні та громадські організації. Аналіз документів органів управління ЄС, здійснений автором, дає підстави стверджувати, що найбільші можливості для прийняття рішень, а відтак і найбільший вплив та найбільшу відповідальність за формування європейської соціально-економічної політики має Європейська Комісія.

В результаті аналізу діяльності ЄС, Соціальна стратегія Євросоюзу здійснюється за допомогою розгалуженої структури інститутів: Європейським соціальним фондом, шістьма постійними комітетами за напрямками соціальної політики, тристороннім Комітетом по соціальному діалогу та ін. При цьому кожен інститут діє в рамках компетенції, визначеної основними договорами. Основна функція інститутів полягає як в координації і гармонізації соціальної політики держав-членів ЄС, так і у використанні і перерозподілі матеріальних ресурсів. Комітет з питань зайнятості та спеціалізовані профільні комітети ЄС займаються проблемами вільного переміщення працюючих в рамках ЄС, соціального захисту робітників-мігрантів, професійного навчання, створення умов гідної і безпечної праці, гігієни та охорони здоров'я на робочих місцях, рівноправності чоловіків і жінок на ринку праці [1].

Сучасний етап розвитку соціальної політики ЄС спрямований на побудову соціальної Європи. Поняття «соціальна Європа» містить в собі уявлення про поступове створення більш однорідного в соціальному відношенні простору в рамках ЄС, що припускає формування універсальної системи соціального

забезпечення і дотримання єдиних соціальних стандартів. Продекларовані прагнення до гармонізації умов життя і праці долає численні перешкоди, викликані значним розривом між соціальними стандартами в більш розвинених і менш розвинених державах-членах: різниця в рівнях життя в процвітаючих і стагнуючих регіонах досягає 40%. Однак країни ЄС не тільки підтверджують прихильність обраному курсу, а й заявляють про намір сприяти широкому поширенню його принципів в міжнародній практиці.

Перелік використаних джерел:

1. Газетов В.И., Хоменко В.И. Эволюция и реализация социальной политики
2. Европейского Союза // Пространство и время, 2012. – № 2(8). – С. 193–198.
3. Яшкина О. С., Зиновьева Е. Г. Влияние институтов на экономическое развитие на примере европейских стран // Экономика и право, 2015. – № 7 (53). – С. 98–101.

Куриляк Євгеній

Тернопільський національний економічний університет

ІННОВАЦІЙНІ КЛАСТЕРИ ЛІДЕРСЬКОГО ТИПУ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Домінуючою тенденцією розвитку економіки у перші десятиліття XXI століття є перехід від п'ятого до шостого технологічного укладу. Вона призводить до зростання дистанціювання окремих країн і компаній, в економіці яких домінують наукоємна і високотехнологічна складові, від тих, де ці фактори мають не вирішальний, а, скоріше, допоміжний характер. Орієнтуючись на нові умови, більшість країн світу формують стратегії свого розвитку, ключовими факторами яких є, насамперед, знання і інновації. Відповідно розробляються механізми, метою яких є використання цих факторів для сталого економічного розвитку, забезпечення вищої зайнятості і вирішення соціальних завдань.

Значна робота по забезпеченню інноваційного розвитку проводиться у Європейському Союзі. Для нього характерним є розробка єдиної політики кластеризації як для розвинутих країн-членів, так і для країн з ринками, що розвиваються. Її цілі і шляхи здійснення визначені у новій європейській стратегії економічного розвитку на друге десятиліття XXI століття, яка була прийнята Європейською Радою у 2010 році і отримала назву «Європа 2020». Серед її ініціатив центральне місце посіли заходи загальноєвропейського і національних рівнів, визначені як створення «Інноваційного союзу». Ця ініціатива є об'єднанням зусиль з метою створення і впровадження інноваційної стратегії ЄС, що знаходить втілення у Європейському інноваційному плані. Вона забезпечує стимулювання цілісного інноваційного ланцюжка від ідеї до ринка готової продукції і на цій основі розвиток